

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslų kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Baltų religijos ir mitologijos lotyniškieji šaltiniai: žanrai, specifika, publikacijos	H004 Filologija	Filologijos	Klasikinės filologijos

Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
	8		

Dalyko anotacija
Dalykas skirtas humanitarinių mokslų srities doktorantams, tiriantiems Lietuvos ir kitų baltų kraštų etnologija, religija ir mitologija, senąją literatūrą, bažnyčios istoriją, LDK kultūros istoriją. Taip pat dalykas aktualus LDK šaltiniotyrai. Dalyko tikslas – supažindinti su baltų religijos ir mitologijos lotyniškųjų šaltinių masyvu, jų atrankos ir publikavimo istorija, padėti atpažinti skirtingus šaltinių žanrus bei jų specifika, formuoti kritinio šaltinių vertinimo pagrindus. Ši problematika nagrinėjama naujų religijos istorijos, kultūros antropologijos, LDK raštijos tyrimų kontekstuose. Dalykas apima chronologinį šaltinių aspektą, jų pateikiamos informacijos dinamiką laiko būvyje, žanrų įvairovę ir savitumą (metraščiai, keleivių pranešimai, bažnytiniai dokumentai, ypač jėzuitiškųjų šaltinių klasifikacija, teisiniai dokumentai, grožinė literatūra ir kt.). Dėmesys skiriamas baltiškiosios medžiagos adaptavimui, ją perteikiant lotyniškai (<i>interpretatio Romana</i> , ūkinių ir buitinių realiųjų perteikimas, <i>lingua vernacula</i> elementai lotyniškame tekste, retorinių priemonių poveikis informacijos autentiškumui). Aptariami mokslinio šaltinių publikavimo istorijos pagrindiniai etapai, jų metodinis ir ideologinis sąlygotumas ir reikšmė baltų religijos ir mitologijos tyrimams (pvz., Mierzyński, Mannhardt, Vėlius, Ališauskas).
Pagrindinė literatūra
Vytautas Ališauskas. Įvadas [Baltų religijos ir mitologijos šaltinių pobūdis ir tyrimas]. <i>Baltų religijos ir mitologijos relikvai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (XIV-XVIII a.): Šaltinių rinkinys</i> , Vilnius: LKMA, 2016, p. 11-29.
Vytautas Ališauskas. Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai: byla atnaujinta. <i>Liaudies Kultūra</i> 2015, Nr. 2 (161), p. 1-7.
<i>Baltų religijos ir mitologijos relikvai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (XIV-XVIII a.): Šaltinių rinkinys</i> . Vilnius: LKMA, 2016.
Jan Assmann. Translating Gods: Religion as a Factor of Cultural (Un)Translatability. Hent de Vries (ed.), <i>Religion: Beyond a Concept</i> . Fordham University Press, 2008.
Gintaras Beresnevičius. <i>Lietuvių religija ir mitologija</i> . Vilnius: Tyto alba, 2019.
Pietro Umberto Dini. <i>Aliletoescur: linguistica baltica delle origini: teorie e contesti linguisticinel Cinquecento</i> . Livorno, 2010.
Wilhelm Mannhardt. <i>Letto-Preußische Götterlehre</i> (= Magazin der Lettisch-Literarischen Gesellschaft. 21), Riga 1936.
Francis Young. <i>Pagans in the Early Modern Baltic: 16th cent. Ethnographic Accounts of Baltic Paganism</i> . Arc Humanities Press, 2022.

Eugenija Ulčinitė. Jėzuitų Metiniai pranešimai (*Annuae litterae*) - krikščionybės įtvirtinimo Lietuvoje XVI-XVIII amžiuje kronika. *Lietuvos krikščionėjimas Vidurio Europos kontekste* (sudarė V. Dolinskas). Vilnius: Lietuvos dailės muziejus, 2005.

Norbertas Vėlius. *Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai*, t. 1-4, Vilnius, 2001-2005.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Prof. Dr. Vytautas Ališauskas	Humanitarinių mokslų daktaras	Beresnevičiaus žodinė imperija: mitinis mąstymas ir svajonė Lietuvai. <i>Naujasis Židinys-Aidai</i> , 2018, Nr. 1, p. 22-25.
		A Country Balanced on the Edge. An Empire Without Borders and a Government. <i>Imagining Lithuania: 100 Years, 100 Visions, 1918-2018</i> (eds N. Černiauskas, M. Drėmaitė, T. Vaiseta). Vilnius: Lithuanian Culture Institute, 2018, p. 29, 184-185.
		Ankstyvieji Vilniaus vyskupų informaciniai procesai <i>Bažnyčios istorijos studijos</i> , t. 9 (Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis, t. 39, serija B), 2018, p. 311-352.
		Paradoksalūs Platono <i>Puotos</i> personažai. <i>Literatūra</i> 60 (3), 2018, 27-34.
		Antikos žanrų transformacija: Kvadratas ir krikščioniškoji apologija. <i>Literatūra</i> 61 (3), 2019, 42-57.
		Tradicijos rekonstrukcija ir religinė vaizduotė ankstyvojoje apokrifinėje raštijoje. <i>Literatūra</i> 63 (3), 2021, 19-47.
		Knygos sudarymas, įvadinis straipsnis (drauge su G. Kelmelyte-Ratniece) <i>Šie yra slapti žodžiai: Nag Hammadi apokrifai</i> . Vilnius: Naujasis židinys-Aidai, 2022.

Patvirtinta Doktorantūros komiteto posėdyje 2023-01-13, Nr. (7.17 E) 15600-KT-16.

Doktorantūros komiteto pirmininkė prof. dr. Meilutė Ramonienė